

Національний університет біоресурсів і
природокористування України
Кафедра військової підготовки

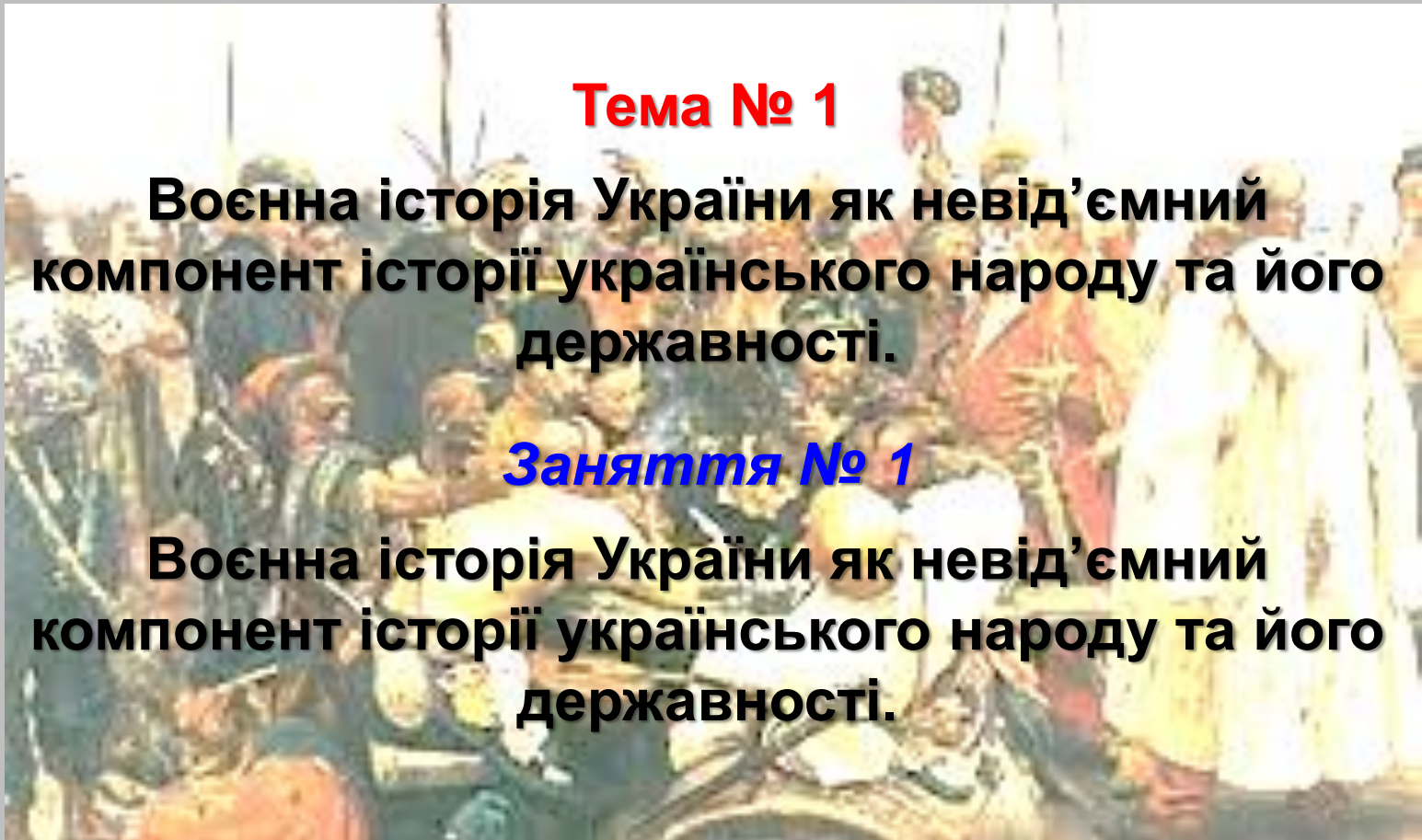
*Навчальна дисципліна “ВІЙСЬКОВА ПІДГОТОВКА”
Модуль 2.2 “Воєнна історія України”*

Тема № 1

Воєнна історія України як невід’ємний компонент історії українського народу та його державності.

Заняття № 1

Воєнна історія України як невід’ємний компонент історії українського народу та його державності.

Навчальні питання:

1. Предмет, мета та завдання курсу.

2. Періодизація Воєнної історії України.

3. Історіографічна та джерельна база курсу.

Література:

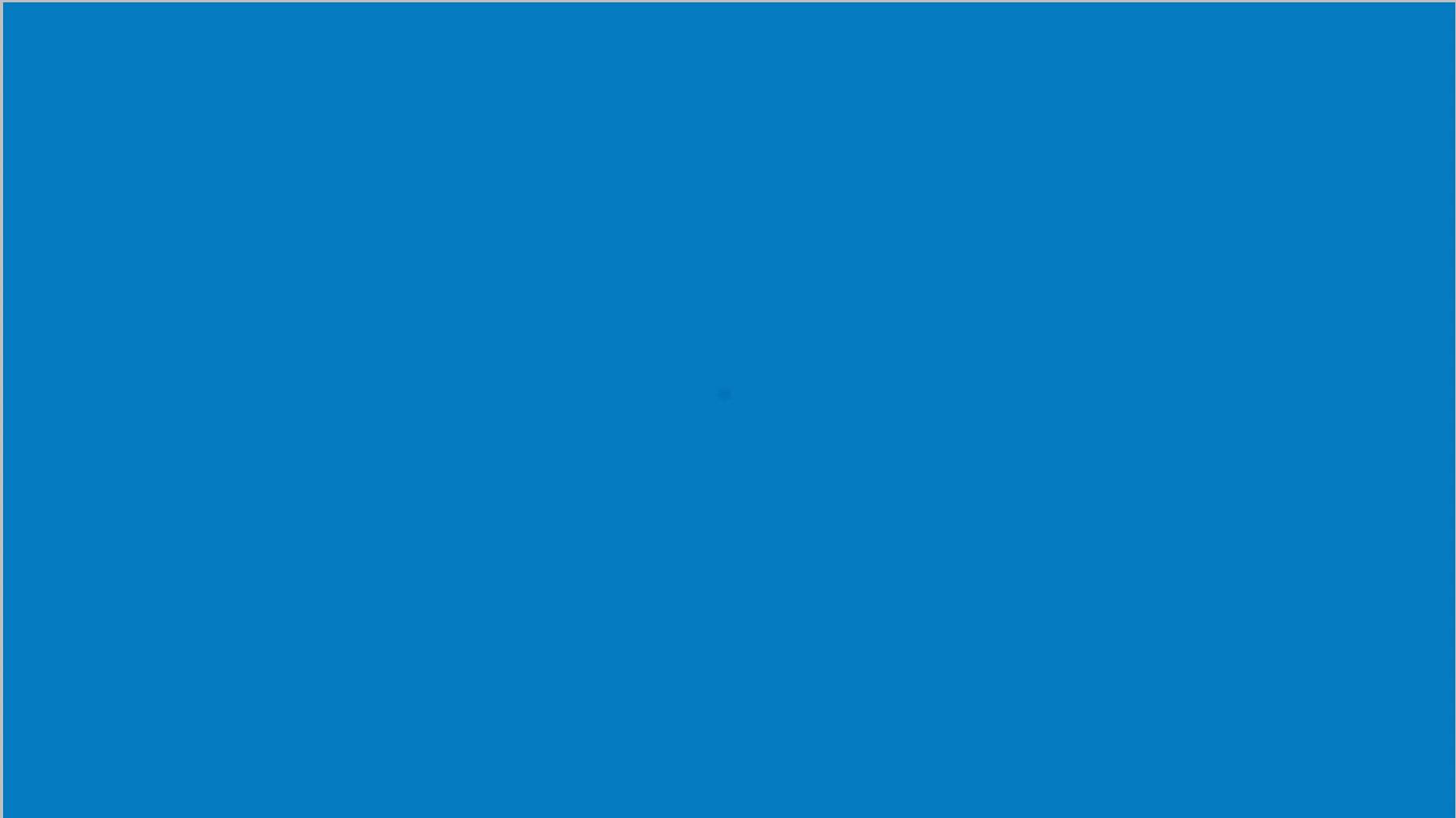
- 1.** Історія українського війська (1917 - 1995). - Гриневич В., Гриневич Л., Якимович Б. та інші: Львів, 1996. - 840 с.
- 2.** Історія українського війська: Курс лекцій - Ткачук П., Харук А., Соляр І., Трофимович Л.: Львів, 2016.- 145 с.
- 3.** Історія України – Верстюк В., Гарань О., Гуржій О.: Київ, 1997. - 424 с.

Військо – основа державності. Українське військо завжди було одним з найсильніших і одним з найпотужніших...

Вступ

1. Предмет, мета та завдання курсу

Предметом вивчення модуля є опанування системи знань про:

- ❖ воєнно-історичне минуле України,
- ❖ причинно-наслідковий зв'язок воєнно-історичних подій і процесів які відбувались на українських землях,
- ❖ тенденції історичного поступу та закономірності розвитку українського воєнного мистецтва,
- ❖ особливості формування воєнно-історичної спадщини України.

Мета курсу полягає у формуванні здатності використовувати у військово-професійній діяльності знання та уміння з воєнної історії України.

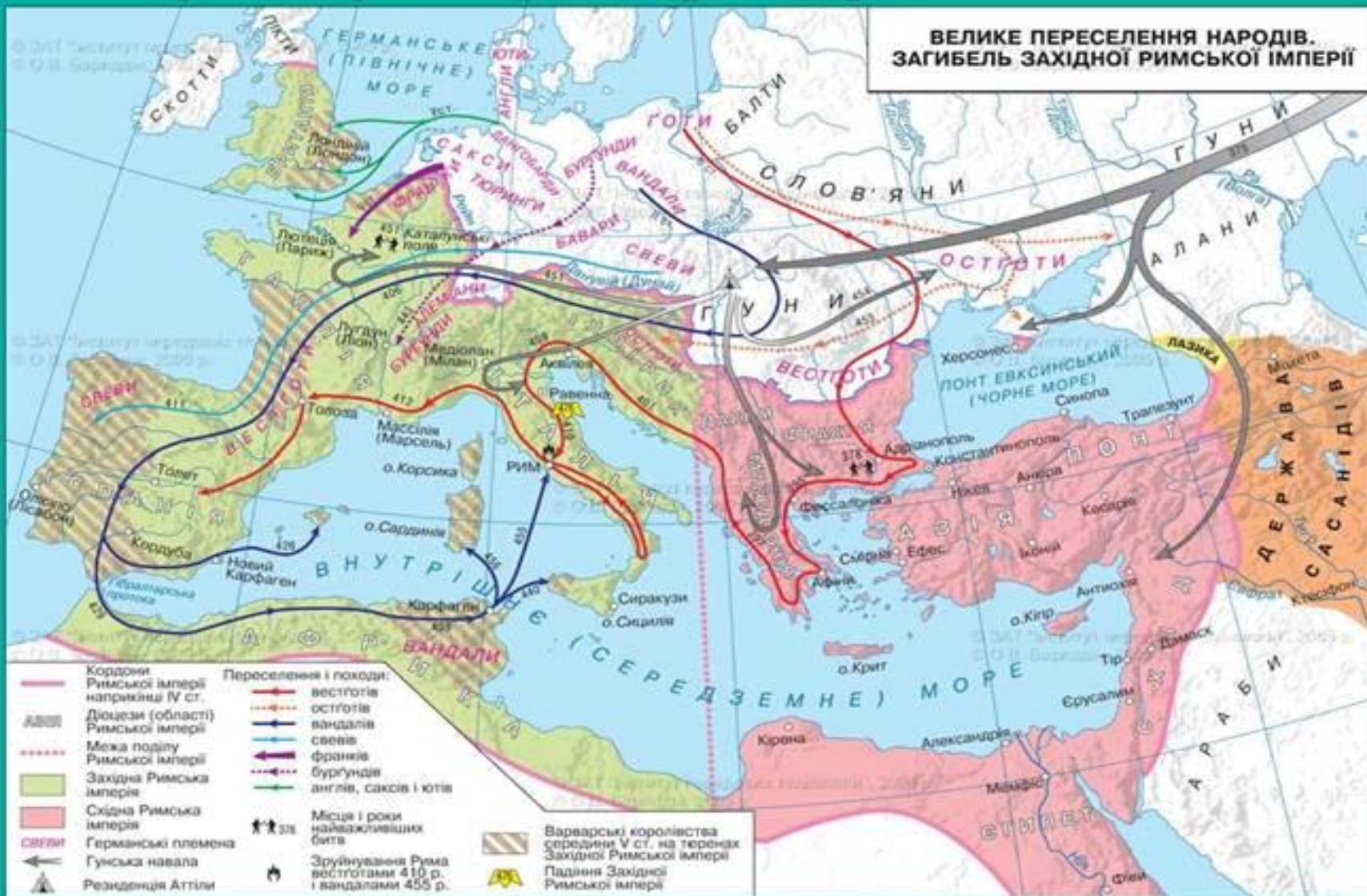
1. Предмет, мета та завдання курсу

Завданням курсу є вивчення з громадянами, які проходять військову підготовку за програмою підготовки офіцерів запасу:

- ❖ **основних аспектів** воєнної історії України,
- ❖ **воєнно-історичних подій** на теренах України в контексті світової історії,
- ❖ **визначення ролі і місця** вітчизняної воєнної історії в українському державотворенні,
- ❖ **виявлення та з'ясування тенденції і закономірності розвитку воєнної справи** на українських землях з найдавніших часів до сьогодення.

2. Періодизація Воєнної історії України.

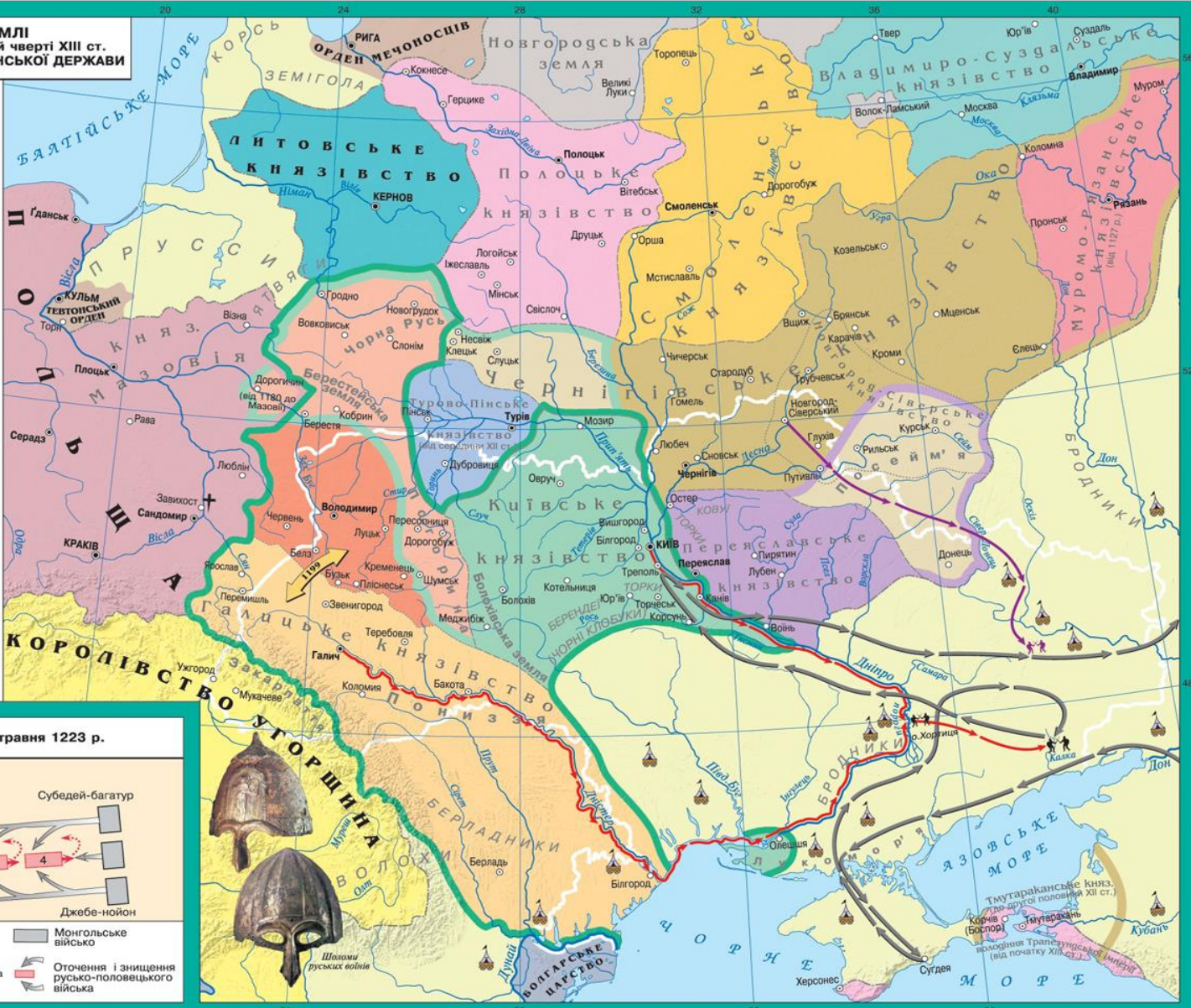
2. Періодизація Воєнної історії України.

2. Періодизація Воєнної історії України.

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ
в другій половині XII – першій чверті XIII ст.
УТВОРЕННЯ ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

- Київська земля в першій половині XII ст.
- Переяславська земля в першій половині XII ст.
- Чернігівська земля в першій половині XII ст.
- Території, приєднані до Чернігівської землі впродовж XII ст.
- Волинська земля в першій половині XII ст.
- Території, приєднані до Волинської землі впродовж XII ст.
- Об'єднання Волинського і Галицького князівств; утворення Галицько-Волинської держави
- Держава Романа Мстиславича в 1201–1205 рр.
- Місце загибелі Романа Мстиславича (1205 р.)
- Райони кочових найбільших половецьких орд
- Похід Ігоря Святославича проти половців та його поразка в 1185 р.
- Похід монголів у 1223 р.
- Похід руських князів проти монголів

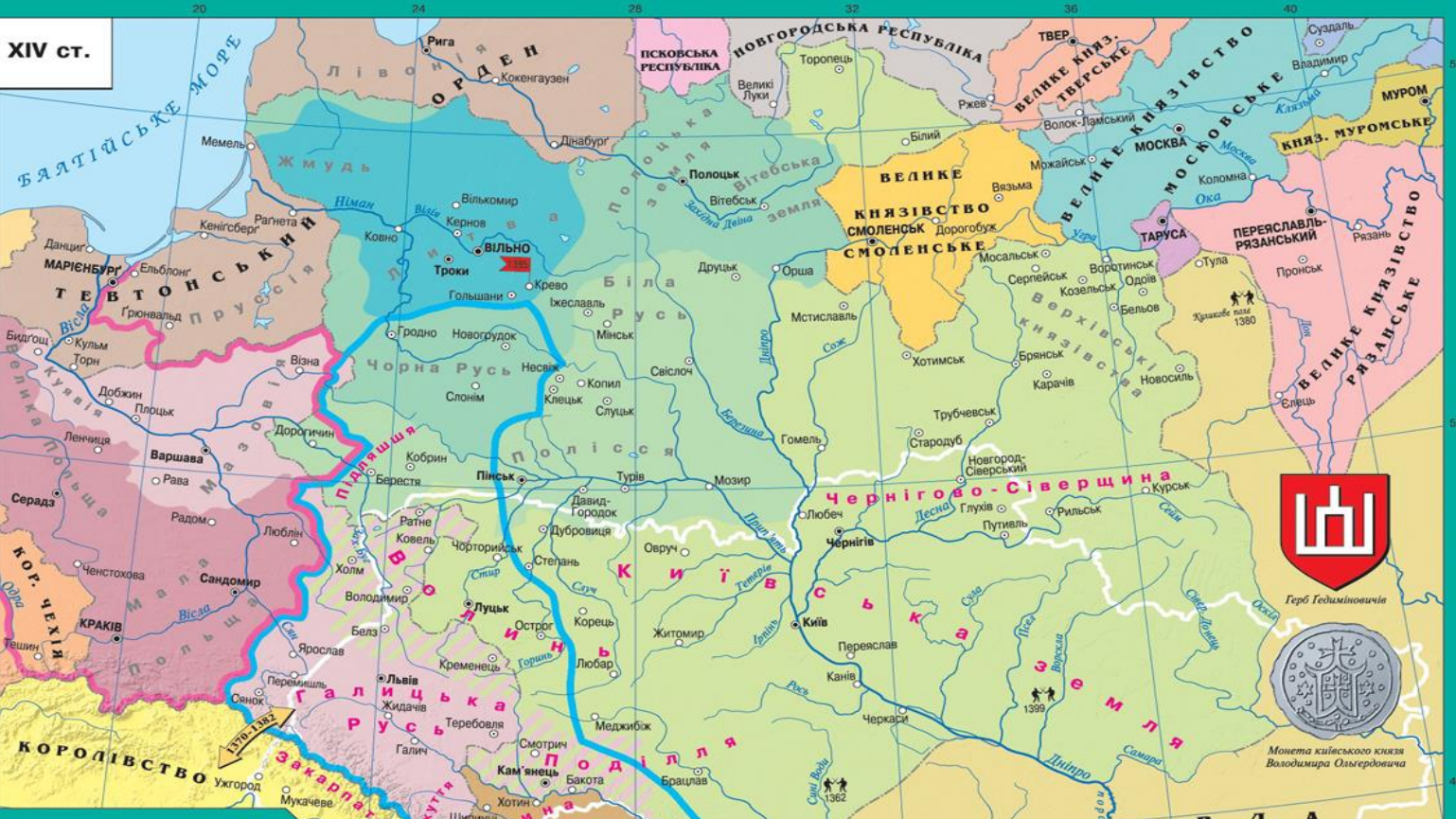
БИТВА НА КАЛЦІ 31 травня 1223 р.

2. Періодизація Воєнної історії України.

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ в XIV ст.

- Галицько-Волинська держава в першій половині XIII ст.
- Польща в першій половині XIII ст.
- Польське королівство в 1333 р.
- Території, включені до складу Польського королівства за Казимира III Великого (1333 – 1370 рр.)
- Литовське князівство в першій половині XIII ст.
- Території, приєднані до Литовського князівства за князювання:
- Міндовга (до 1263 р.)
- Вітєня (1295 – 1315 рр.) і Гедиміна (1316 – 1341 рр.)
- Ольгерда (1341 – 1377 рр.)
- Волинь Українські землі
- Території, за які точилася боротьба між Польщею та Литвою
- Польсько-угорська унія (Галицьку Русь перетворено на васальне володіння Угорського королівства)
- Кревська унія 1385 р. Початок об'єднання Польського королівства і Великого князівства Литовського
- Володіння Генуезької республіки

ВОЛОДІННЯ ЛИТОВСЬКИХ КНЯЗІВ ГЕДИМІНОВИЧІВ у другій половині XIV ст.

- Ольгерд Гедимінович
- Кейстут Гедимінович
- Любар-Дмитро Гедимінович
- Юрій Наримунтович
- Патрикій Наримунтович
- Василь – син Михайла Наримунтовича
- Федір – син Патрія Наримунтовича
- Витовт-Андрій Ольгердович
- Бутав-Дмитро Ольгердович
- Володимир Ольгердович
- Федір Ольгердович
- Ягайло Ольгердович
- Корибут-Дмитро Ольгердович
- Лугав-Семен Ольгердович
- Вітовт Кейстутович
- Товтівил-Конрад Кейстутович
- Юрій Кориатович
- Олександр Кориатович
- Володіння нащадків смоленських і чернігівських Рюриковичів
- Володіння Владислава Опольського

2. Періодизація Воєнної історії України.

- Південно-східна межа розселення українців у XV ст.
- > Напрями татарських походів наприкінці XV — на початку XVI ст.
- ← Похід турецько-молдавського війська проти Польщі у 1498 р.
- ||||| Українські землі, збезлюднені внаслідок нападів татар
- Межа розселення українців на середину XVI ст.
- “Дике поле” — незаселені прикордонні території між литовськими і турецько-татарськими володіннями
- Канів Головні осередки формування українського козацтва
- Напрями козацької колонізації
- ⊗ Бій козаків у складі польського війська з татарами у 1489 р. (перша згадка про козаків у писемних джерелах)
- Перший відомий похід козаків проти турецьких володінь (1492 р.)
- ✠ Заснування Хортицької Січі Дмитром Вишневецьким (1556 р.)
- ☆ Головні замки, зведені за наказом литовських князів на українських землях для захисту від татар
- а б Володіння Османської імперії (а) та її васалів (б)
- Кордони держав на середину XVI ст.
- Східний кордон Священної Римської імперії

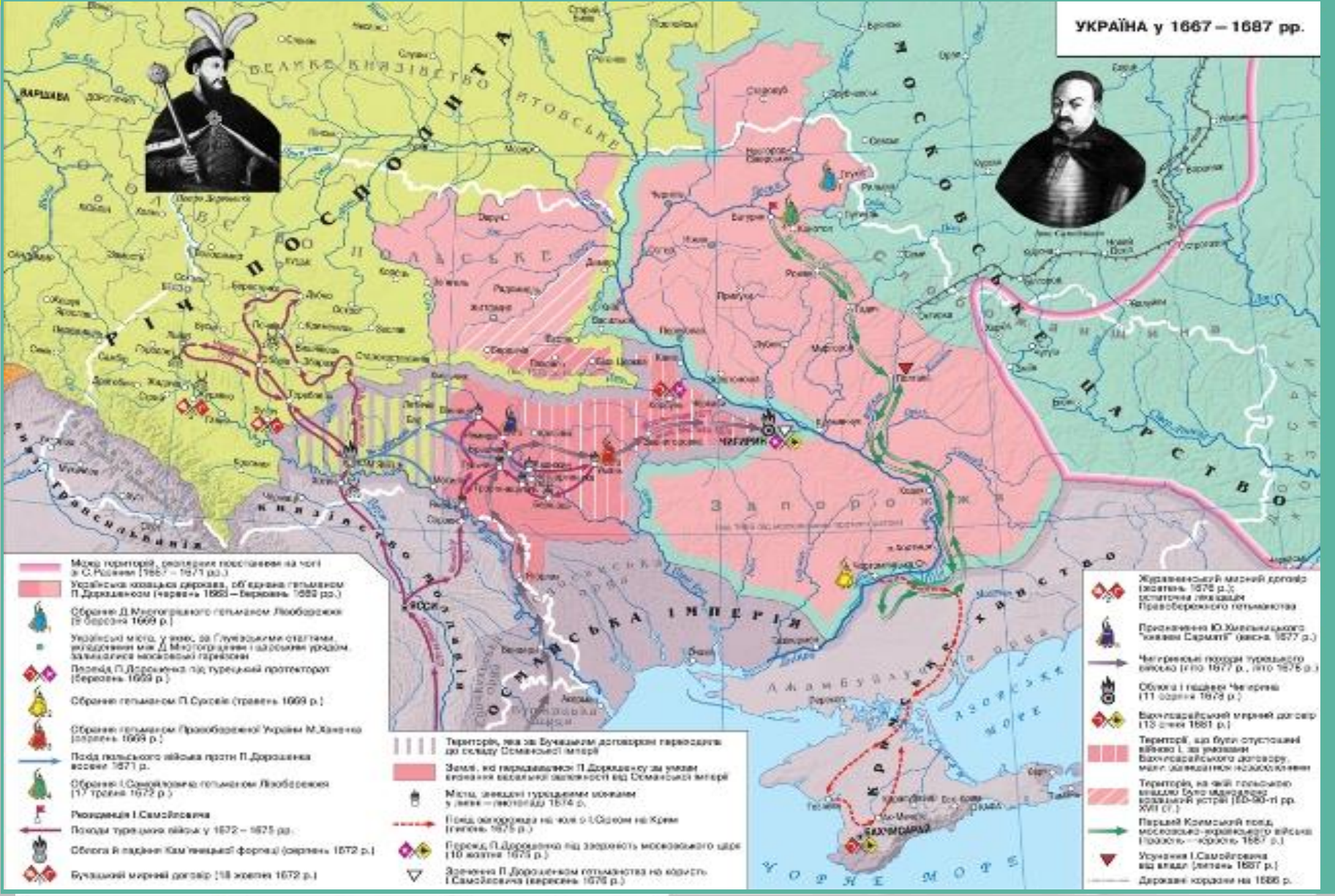

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ наприкінці XV — у першій половині XVI ст.
Масштаб 1 : 7 500 000

ЧИСЕЛЬНІСТЬ УКРАЇНЦІВ, ЯКІ ПОТРАПИЛИ ДО ТАТАРСЬКОЇ НЕВОЛІ

до кінця XV ст.	у XVI ст.	у першу половину XVII ст.
понад 200 тис. чоловік	понад 350 тис. чоловік	300 тис. чоловік

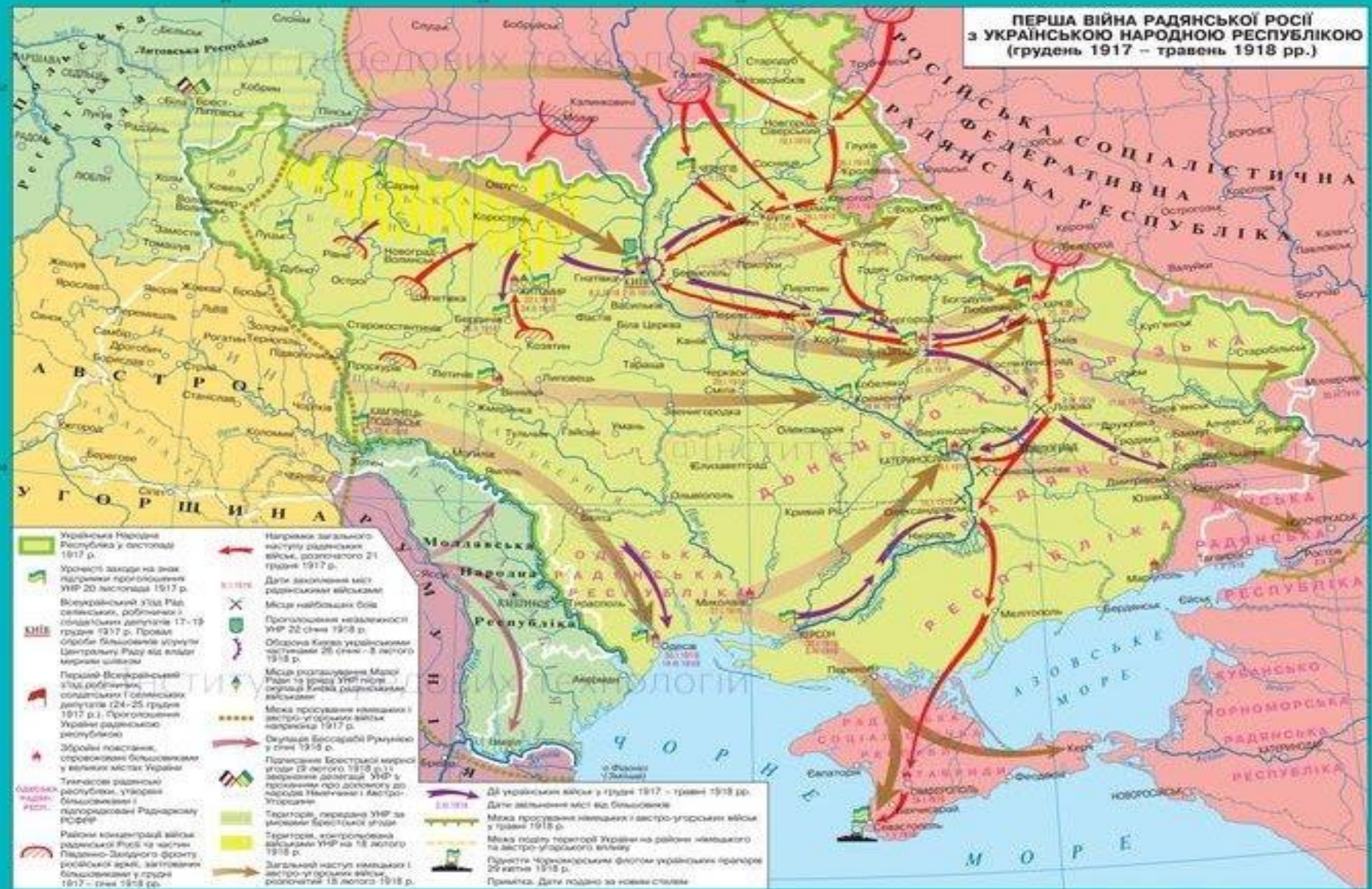
2. Періодизація Воєнної історії України.

2. Періодизація Воєнної історії України.

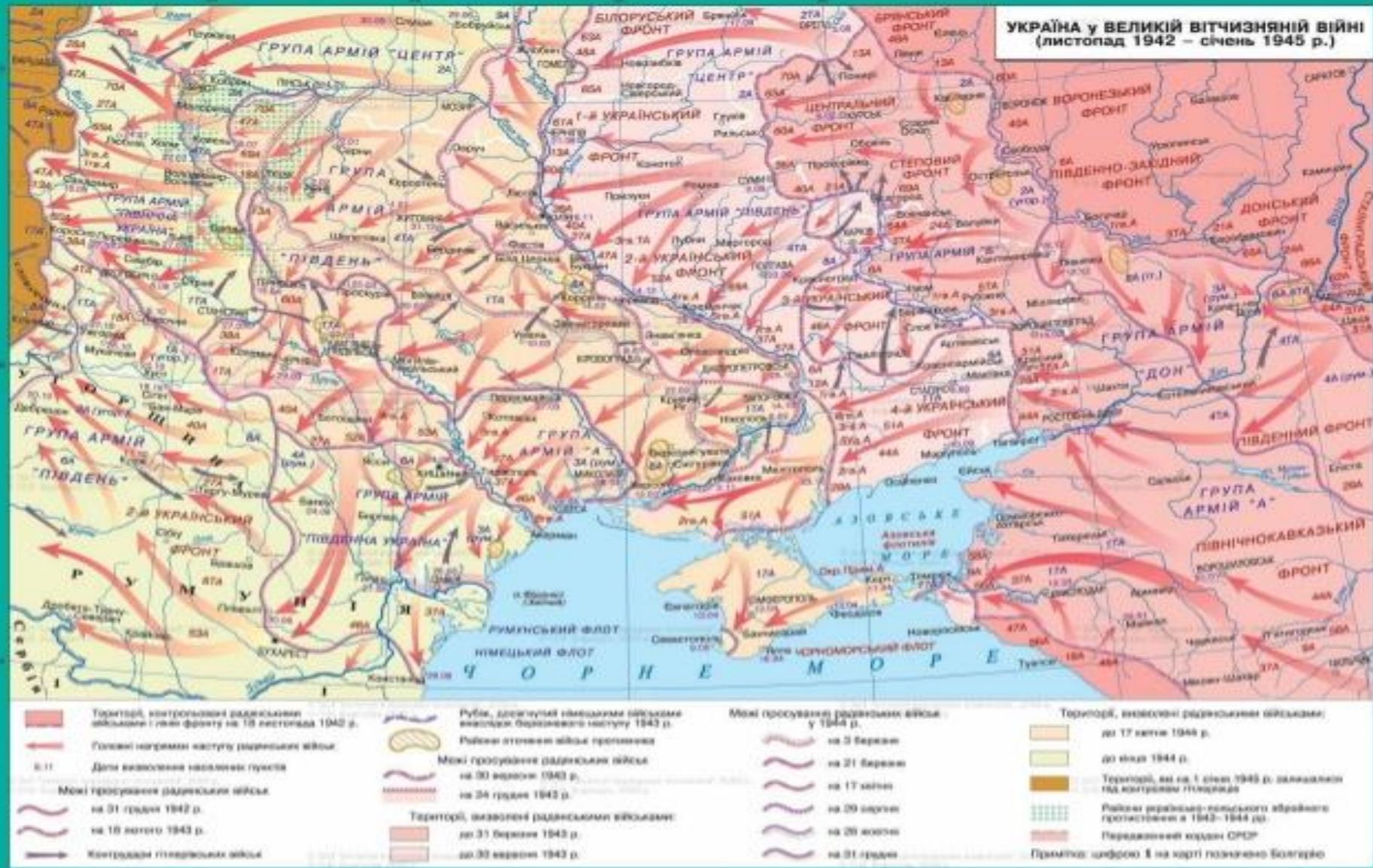
2. Періодизація Воєнної історії України.

2. Періодизація Воєнної історії України.

2. Періодизація Воєнної історії України.

2. Періодизація Воєнної історії України.

ФОРМУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ. 1921-1954 рр.

Масштаб 1:8 000 000

2. Періодизація Воєнної історії України.

2. Періодизація Воєнної історії України.

СИТУАЦІЯ В РАЙОНІ ПРОВЕДЕННЯ ОПЕРАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ СИЛ НА СХОДІ УКРАЇНИ

Станом на 22 липня 2020 р. (00:00)

Контроль над населеними пунктами:

Під контролем України

Позиції українських військових

- Існуючі
- Місця бойових зіткнень з російсько-окупаційними військами
- Місця обстрілів з боку російсько-окупаційних військ

Кордон

- Ділянки кордону під контролем України
- Ділянка кордону, тимчасово невідконтрольна Україні
- Транспортні коридори через лінію розмежування

Основні пункти пропуску через українсько-російський кордон

- Діючі
- Під контролем російсько-окупаційних військ
- Гуманітарно-логістичні центри для мешканців окупованого Донбасу

В Азовському морі, з метою недопущення проникнення диверсійно-розвідувальних груп на узбережжя Донецької та Запорізької областей та охорони рейдів портів Маріуполь та Бердянськ, продовжується несення служб корабельно-катерними тактичними групами

Місця розташування військових підрозділів РФ

Місце катастрофи Boeing 777 17 липня 2014 року

Міністерство оборони України

<http://www.mil.gov.ua>

Сучасний стан розвитку Збройних Сил України. Політичний, економічний та соціальний чинник реформування української армії. Поступовий перехід до стандартів НАТО.

3. Історіографічна та джерельна база курсу.

39. Смолій В.А., Степанков В.С. Українська національна революція XVII ст. (1648 - 1676 рр.). - К.: Видавничий дім «Альтернативи», 1999. - 352 с.
40. Семенюк С. Історія українського народу. - Львів: Априорі, 2010. - 608 с.
41. Україна: Литовська доба 1320 - 1569 / О.Русіна, І.Сварник, Л.Войтович. - К.: Балтія. - 176 с.
42. Україна в полум'ї війни 1941 - 1945 рр. / П.П. Панченко, О.І. Уткін, В.І. Горелов та інші. - К.: Україна, 2005. - 560 с.
43. Шевчук В.П., Тараненко М.І. Історія української державності. Навчальний посібник. - К: Либіль, 1999. - 480 с.
44. Хрестоматія з історії України / Упорядник та автор коментарів Уривалкін О.М. - К.: Кит, 2007.-5 2 0 с.
45. Чухліб Т.В. Шлях до Полтави: Україна і Росія за доби гетьмана Мазепи / Т.В. Чухліб. - К.: Наш час, 2008. - 263 с.
46. Якимович Б. Збройні Сили України: нарис історії. Інститут українознавства ім.І.Крип'якевича НАН України «Просвіта». - Львів. - 1996. - 360 с.

Ой у лузі червона калина
Похилилася.
Чогось наша славна Україна
Зажурилася.
А ми тую червону калину піднімемо,
А ми нашу славну Україну,
Гей, гей, розвеселимо!»

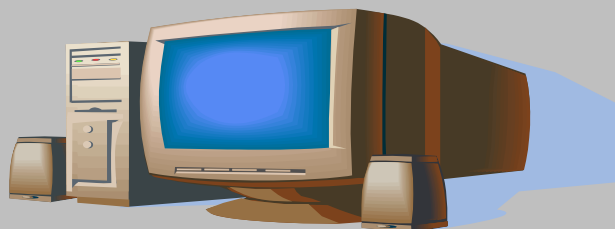

Тема 1. Заняття 2 . (проводиться у ВНП)

1. Вивчити матеріали лекції (консультації у викладача).
2. Вивчити існуючі в українській історіографії варіанти періодизацій історії України та проаналізувати зміст етапів розвитку воєнно-історичного компоненту (причин, передумов та результатів війн, особливостей розвитку військового мистецтва, військової справи, військової думки тощо) в контексті історичних подій на теренах України від найдавніших часів до сьогодення.

Тема 1. Заняття 3. (проводиться дистанційно)

1. Ознайомитись з різновидами історичних джерел які можна додатково залучити до вивчення воєнно-історичної тематики, яка запланована для вивчення курсу «Воєнна історія України». Проаналізувати сучасні підручники з історії України (за останні 5-6 років) щодо компоненту воєнно-історичної тематики.

Дякую за увагу!

